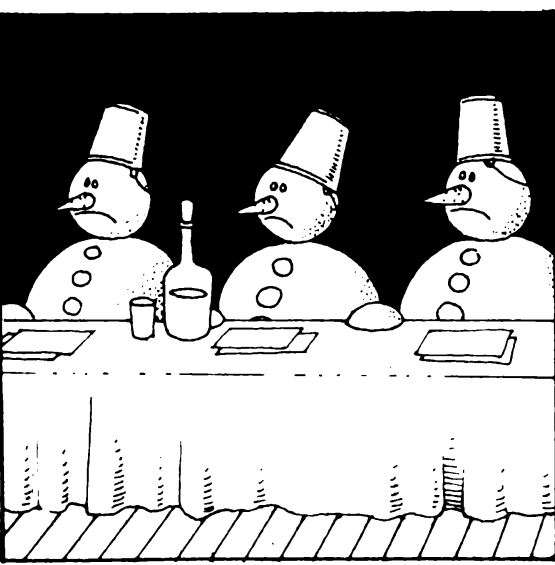

Славомір МРОЖЕК

Діти

ОПОВІДАННЯ

З польської переклала
Євдокія БРИНЦЕВА

Цього року снігу всипало досхочу. На ринку діти ліпили снігову бабу. Ринкова площа була величезна, й там щодня товклося безліч людей. Зусібіч на неї дивилися своїми вікнами контори та установи. Ринкові не було до них діла, він одно гомонів та гомонів.

Діти сміялися, галасували.

Спершу вони скачали дві кулі — більшу й меншу; це був тулуб. Потім — найменшу, з неї зробили голову.

Діти навтикали чорних вуглинок-гудзиків, щоб сніговик застібався. Замість носа йому встромили морквину. Це був звичайний сніговик, які щороку сотнями маячать в усіх усюдах, де є досить снігу. Діти гралися й були щасливі.

Перехожі оглядали сніговика й ішли собі далі. Контори й установи не припиняли працювати, немов нічого й не сталося.

Діти гуляли на свіжому повітрі, щічки в них зашарілися, з'явивсь апетит, і їхнього тата це дуже тішило. Але ввечері, коли всі вже були вдома, хтось постукав у двері. Це виявився кіоскер, який продавав на ринку газети. Він вибачився, що так пізно турбує людей, проте вважав за обов'язок поділитися з батьком деякими думками.

Діти ще малі й за ними потрібен догляд, сказав він, бо інакше що з них виросте? І він ніколи б не наважився сюди прийти, якби це не було на користь дітям. Я хочу, щоб усе було культурно, сказав кіоскер, але мене бентежить отой ніс із морквини, якого діти встромили сніговикові. Саме тому, що ніс червоний. Бо в кого на ринковій площі червоний ніс? У нього, кіоскера. І це зовсім не від горілки, а від морозу. Навіщо ж тепер йому прилюдно натякають, нібито його ніс почервонів од горілки?

Отже він, кіоскер, просить зняти того носа. Щоб усе було по-культурному.

Батько був страшенно вражений. І справді, хіба можна виставляти на посміховище кожного, в кого червоний ніс? Діти мають це собі зятямити. Батько гукнув їх і суворо запитав, киваючи на кіоскера:

— Це правда, що ви навмисне встромили сніговикові червоного носа, щоб допекти цьому панові?

Діти були щиро здивовані й спочатку навіть не розуміли, в чім річ. Коли нарешті добрали, то відповіли, що зовсім не збиралися ні з кого кепкувати. Але татусь про всяк випадок покарав їх, позбавивши вечері.

Кіоскер подякував і пішов.

У дверях він зіткнувся з головою сільськогосподарського кооперативу. Голова, бажаний гість у цьому домі, привітався з господарем, а побачивши дітей, скривився:

— Ось де вони, шалапути! Ви їх не розпускайте! А то вони малі, та зухвалі. Дивлюся сьогодні з вікна нашого складу на ринок — і що бачу? Ці діточки спокійнісінько собі ліплять сніговика...

— Ах, то ви маєте на увазі того червоного носа?

— Ніс — дурниця. Головне в іншому: вони спочатку качають одну кулю, потім другу, потім третю — і що ж? Другу кулю кладуть на першу, а третю на другу. Хіба це не образливо?

Оскільки батько нічого не збагнув, голова зовсім розсердився:

— Кожному зрозуміло, що вони мали на оці. Хотіли показати, ніби в нашому кооперативі злодій на злодієві сидить. Це ж наклеп! Насамперед треба мати докази. Тим більше, коли отак тебе виставляють посеред базару.

Правда, він, голова, зважає на дитячий вік і недосвідченість і не вимагатиме спростування. Тільки щоб більше це не повторилось.

Батько запитав, чи це правда, що вони клали одну снігову кулю на другу, щоб показати, як у кооперативі злодій на злодієві сидить. Діти відмагались і плакали. Однак батько про всяк випадок поставив їх у куток.

Та на цьому день не скінчився.

Надворі почулося теленькання дзвоників — хтось під'їхав саньми, потім у двері постукали.

Батько пішов одчинити. Прийшло двоє — якийсь гладкий чоловік у кожусі та голова народної ради.

— Ми хочемо поговорити про ваших дітей! — вигукнули вони ще з порога.

Батько вже не дивувався, тож підсунув стільці і запросив сісти.

Голова скосував на гладкого, якого сам уперше бачив, а тоді сказав до батька:

— Мене дивує ваша ворожа поведінка! Ви, певно, не тямитеся на політиці, то зізнайтесь одразу.

Батько не розумів, чому це він не тямиться на політиці.

— По ваших дітях видно. Хто висміює органи народної влади? Ваші діти! Хіба ж не вони поставили того дурника під самісінькими вікнами мого кабінету?

— Розумію, — несміливо прошепотів батько. — То був натяк, нібито там у вас злодій на злодієві...

— Злодії — це дурниця. Хіба ви не розумієте: зліпили сніговика саме під вікнами голови народної ради! Я добре знаю, що про мене плещуть! Чому ваші діти не виліпили сніговика, скажімо, під вікнами Аденауера, га? Мовчите? Отож-бо! З цього можна зробити висновки.

На слові «висновки» гладкий підвівся і, крадькома озирнувшись, позадкував з кімнати. Надворі знову зателенькали дзвоники.

Коли вони затихли, голова народної ради сказав:

— Ось що, шановний, я порадив би вам подумати. І ще одне: якщо я вдома не застібаюсь, то це моя особиста справа. Ваші діти не повинні робити з мене посміховисько. А що означають гудзики згори донизу на сніговикові? Річ двозначна. Я ще раз вам скажу: якщо мені заманеться, ходитиму вдома геть без штанів, і ваших дітей це зовсім не стосується. Зарубайте це собі на носі!

Батько покликав своїх дітей з кутка й почав вимагати, щоб негайно зізнались, що думали про пана голову, ліплячи сніговика, а коли натулили гудзиків згори донизу, то ще заходилися кептувати, мовляв, пан голова вдома не застібається!

Діти зі сльозами на очах запевняли, що ліпили сніговика просто так, аби погратись, і ні про кого при цьому не думали. Але батько все ж таки їх покарав: не тільки поставив їх знову в куток та позбавив вечері, але й наказав стояти навколішки.

Цього вечора у двері стукало ще кілька разів, але господар уже нікому не відмикав.

Наступного дня, прогулюючись, я побачив його дітей у скверику. На ринку їм уже не дозволили бавитись.

Діти гадали, в що б його погратися.

— Зліпимо сніговика! — запропонувало одне.

— Знову сніговика. Не цікаво,— сказало друге.

— То виліпимо того пана, що продає газети. Зробимо його з червоним носом.

У нього ж він червоний від горілки. Він сам це говорив учора! — заявило третє.

— Пхе, я хочу зліпити цілий кооператив!

— А я пана голову, бо він справжній дурень. А тоді натулю багато гудзиків, бо він ніколи не застібається.

Діти почали сперечатись. Нарешті дійшли згоди — вирішили зліпити всіх по черзі.

Вони з натхненням узялися до діла.

Бринцева Євдокія Іванівна — перекладачка з польської. В її перекладах у періодиці виходили оповідання Стефанії Гродзенської, Тадеуша Новака (див. «Всесвіт», 1974, № 4).

